

Kaalaman sa Pagbuo ng Pangungusap ng mga Mag-aaral na nasa Grade 11

Jannie M. Magno¹, Mary Rose M. Magno², Dr. Baby S. Abagon³

Micro Asia College of Science and Technology Inc., Sta. Cruz, Zambales
Zambales President Ramon Magsaysay State University, Iba Zambales

ABSTRAK–Nilayon ng pag-aaral na ito na suriin ang antas ng kaalaman ng mga mag-aaral sa pagbuo ng pangungusap, isang mahalagang kasanayan sa mabisang komunikasyon at akademikong pagkatuto. Gumamit ang mananaliksik ng descriptive research design upang matukoy ang kasalukuyang kakayahan ng mga mag-aaral sa wastong pagsunod sa gramatikal na tuntunin, pagkilala sa bahagi ng pangungusap, at lohikal na pagbuo ng kaisipan. Ang mga kalahok ay binubuo ng mga mag-aaral mula na nasa Grade 11 sa paaralang Micro Asia College Of Science And Technology, Sta. Cruz, Zambales, na pinili sa pamamagitan ng purposive sampling. Ginamit sa pagkalap ng datos ang nabuong pagsusulit na sumukat sa tatlong aspekto: (1) kaalaman sa paggamit ng bantas, (2) wastong pagpili ng salita o bokabularyo, at (3) kakayahang kumilala ng ayos ng pangungusap. Ipinakita sa resulta na karamihan sa mga mag-aaral ay nasa katamtamang antas ng kaalaman, partikular na nahihirapan sa pagkilala sa wastong gamit ng pangngalan, pandiwa, at pangatnig sa loob ng pangungusap. Natukoy din na may mga salik tulad ng kakulangan sa pagbabasa, limitadong kasanayan sa gramatika, at kakulangan sa gabay sa pagsasanay sa pagsulat ang nakaaapekto sa kanilang pagbuo ng pangungusap. Batay sa mga natuklasan, inirerekomenda ng pag-aaral ang paghahanda ng mas sistematikong aralin, karagdagang gawaing pampagsasanay, at paggamit ng makabagong estratehiya sa pagtuturo upang mapaunlad ang kasanayan ng mga mag-aaral sa pagbuo ng pangungusap. Ang pag-aaral na ito ay nagbibigay-diin sa kahalagahan ng patuloy na pagpapalawak ng kaalaman sa gramatika bilang pundasyon ng mabisang komunikasyon sa Filipino at bilang susi sa mas mataas na antas ng kasanayang pang-akademiko.

SUSING SALITA: Pabuo ng pangungusap, Bantas, Bokabularyo, Karaniwan at di-karaniwan.

I. INTRODUKSYON

Ang pagbuo ng pangungusap ay isang pundamental na kasanayan sa komunikasyon na kinakailangang malinang upang maipahayag ng mag-aaral ang kanilang ideya nang wasto at malinaw. Sa pagbuo ng kumpletong pangungusap, nagiging mas makulay ang ating mga kwento at ideya. Sa loob ng kurikulum ng Filipino sa ika-labing -isang baitang, binibigyang-diin ang pag-unawa sa tamang gamit ng bantas, pagpapalawak ng bokabularyo, at ayos ng pangungusap.

Ang wikang Filipino ay hindi lamang asignatura sa paaralan kundi isang mahalagang kasangkapan sa pakikipagtalastasan, pagkatuto, at pagpapahayag ng damdamin at kaisipan. Isa sa mga pundasyon ng epektibong paggamit ng wika ay ang pagbuo ng pangungusap. Sa wastong pagkakabuo ng pangungusap, nagiging malinaw at maayos ang pagpapahayag ng mga ideya.

Subalit, sa kasalukuyang sistema ng edukasyon, napapansin ng maraming guro na bumababa ang kakayahan ng mga mag-aaral sa pagbuo ng pangungusap. Marami ang nalilito sa tamang paggamit ng bantas, pagpapalawak ng bokabularyo at tamang ayos ng pangungusap. Ang mga pagkakamaling ito ay madalas na nagiging hadlang sa kanilang pagsulat ng sanaysay, paggawa ng talata, at pagsagot sa mga gawaing pangkomunikasyon. Dahil dito, napapanahon ang pag-aaral na ito upang matukoy ang antas ng kanilang kaalaman, mga karaniwang kahinaan, at mga salik na nakaaapekto sa pagbuo ng pangungusap.

Ang resulta ng pananaliksik na ito ay mahalaga upang makapagpanukala ng angkop na interbensyon at materyales sa pagtuturo. Sa pamamagitan ng pag-aaral na ito, masusuri kung anong antas ng pag-unawa ang mayroon ang mga mag-aaral ng Micro Asia College of Science and Technology Inc.

Sa pamamagitan ng pag-aaral na ito, masusuri kung anong antas ng pag-unawa ang mayroon sila at kung anong tulong ang nararapat ibigay upang mapaunlad ang kanilang kasanayan sa Filipino sa ika-pitong baitang.

II. LAYUNIN NG PAG-AARAL

Ang pag-aaral na ito ay naglalayong matukoy at masuri ang antas ng kaalaman ng mga mag-aaral sa ika-labing-isang baitang sa pagbuo ng pangungusap, upang matukoy ang kanilang lakas, kahinaan at mga salik na nakakaapekto sa kanilang kakayahang panggramatika.

Ano ang antas ng kaalaman ng mga mag-aaral sa pagbuo ng pangungusap ayon sa:

- 1.1. Wastong gamit ng bantas;
- 1.2. Wastong gamit ng salita (bokabularyo); at
- 1.3. Ayos ng pangungusap (karaniwan o di karaniwan)?
2. Ano ang lebel ng Kahirapan ng mga mag-aaral sa sa pagbuo ng pangungusap ayon sa
 - 2.1 wastong gamit ng bantas;
 - 2.2 wastong gamit ng salita (bokabularyo); at
 - 2.3 ayos ng pangungusap (karaniwan ayos di karaniwang ayos)?
3. Ano ang mungkahing interbensyong plan ang bubuuin upang maibsan ang kahirapan ng mga mag-aaral sa pagbuo ng pangungusap?

III. METODOLOHIYA

Ang pa-aaral na ito ay isinagawa upang suriin ang Antas ng Kaalaman at kahirapan ng mga mag-aaral sa Baitang 11sa Micro Asia College of Science and Technology Inc. Sa pagbuo ng pangungusap sa taong 2025-2026. Ang mga kalahok ay 30 mag-aaral, at ang pangangalap ng impormasyon ay isinagawa sa pamamagitan ng questionnaire.

Ang nakalap na datos ay hinimay at inilahad sa pamamagitan ng talahanayan upang maihanda sa interppretasyon at analisis. Gumamit ang mananaliksik ng iba't ibang uri ng estadistiko tulad ng Weighted Mean at Likert Scale upang sukatin ang kabuuang sagot sa partikular na paksa.

1. Antas ng kaalaman ng mga mag-aaral sa pagbubuo ng pangungusap

1.1. Wastong gamit ng bantas

Talahanayan 1

Antas ng kaalaman ng mga mag-aaral sa pagbuo ng pangungusap ayon sa wastong gamit ng bantas

Descriptive Rating	Scores Range	Frequency	Percentage
Outstanding	9-10	2	6.7%
Very Satisfactory	7-8	18	60%
Satisfactory	5-6	7	23.3%
Fairly Satisfactory	3-4	3	10%
Poor	0-2	0	0%
Weighted Mean		3.63	Very Satisfactory

Makikita sa Talahanayan 1 ang antas ng kaalaman ng mga mag-aaral sa pagbuo ng pangungusap ayon sa wastong gamit ng bantas. Batay sa mga nakalap na datos mula sa tatlong (30) mag-aaral, malinaw na karamihan sa kanila ay may mataas hanggang katamtamang antas ng kaalaman sa wastong paggamit ng bantas sa pagbubuo ng pangungusap.

Ipinapakita ng talahanayan na dalawa (2) o 6.7% ng mga mag-aaral ang nakakuha ng Outstanding (9–10), labinwalo (18) o 60% ang nasa Very Satisfactory (7–8), pito (7) o 23.3% ang kabilang sa Satisfactory (5–6), at tatlo (3) o 10% ang nasa Fairly Satisfactory (3–4). Wala namang mag-aaral ang nakapaloob sa Poor (0–2). Ipinahihiwatig ng distribusyong ito na ang malaking porsiyento ng mga mag-aaral ay may sapat hanggang mataas na kaalaman sa wastong gamit ng bantas, na mahalaga sa malinaw at organisadong pagsulat ng pangungusap.

Ang mataas na bilang ng mga mag-aaral na nasa Very Satisfactory na antas ay nagpapakita na ang pangkalahatang performance ng pangkat ay nananatiling maganda, kahit na may iilang mag-aaral na nangangailangan pa ng karagdagang pagsasanay. Ipinahihiwatig nito na ang mga mag-aaral ay may pundamental na kaalaman sa writing mechanics, partikular sa paggamit ng bantas, na nakatutulong sa lohikal at epektibong pagpapahayag ng ideya.

Sinusupportahan ng mga naunang pag-aaral ang kinalabasang ito. Ayon kina Ceniza at Paringit (2017), ang wastong paggamit ng bantas ay isang mahalagang bahagi ng mekaniks ng pagsulat na may malaking impluwensiya sa kalinawan at organisasyon ng mga ideya ng mag-aaral. Binanggit din ni Casilan (2021) na ang mas mataas na antas ng grammar at writing proficiency ay karaniwang nakikita sa mga mag-aaral na may kakayahang makabuo ng maayos at wastong mga pangungusap.

Dagdag pa rito, ipinakita nina Libranda at Tayao (2019) sa kanilang error analysis na ang mga pagkakamali sa bantas ay kabilang sa pinakakaraniwang suliranin ng mga Filipino learners. Gayunpaman, ang kawalan ng mag-aaral sa antas na *Poor* sa kasalukuyang pag-aaral ay nagpapahiwatig na ang ganitong uri ng error ay hindi na laganap sa karamihan ng mga kalahok. Pinagtitiyay ito ng pag-aaral nina Nardo (2021) at Bautista (2019) na nagsasaad na ang sapat na pagsasanay sa gramatika, pagbasa, at pagsulat ay nakatutulong sa pagtaas ng kakayahan ng mga mag-aaral sa pagbubuo ng pangungusap.

Samakatuwid, ang resulta ng Talahanayan 1 ay nagpapakita na ang mga mag-aaral ay may Very Satisfactory na antas ng kaalaman sa wastong gamit ng bantas sa pagbuo ng pangungusap. Ang kinalabasang ito ay hindi lamang sumasalamin sa kasalukuyang kakayahan ng mga mag-aaral, kundi umaayon din sa mga natuklasan ng mga naunang pananaliksik na nagbibigay-diin sa kahalagahan ng mekaniks ng pagsulat bilang pundasyon ng mabisang kasanayang pangwika.

1.2. Wastong gamit ng salita (Bokabularyo)

Talahanayan 2

Antas ng kaalaman ng mga mag-aaral sa pagbuo ng pangungusap ayon sa wastong paggamit ng salita (Bokabularyo)

Descriptive Rating	Scores Range	Frequency	Percentage
Outstanding	9-10	22	73.3%
Very Satisfactory	7-8	5	16.7%
Satisfactory	5-6	2	6.7%
Fairly Satisfactory	3-4	1	3.3%
Poor	0-2	0	0%
Weighted Mean		4.57	Outstanding

Makikita sa Talahanayan 2 ang antas ng kaalaman ng mga mag-aaral sa pagbubuo ng pangungusap ayon sa wastong paggamit ng salita o bokabularyo. Batay sa resulta ng pag-aaral, malinaw na ang mga mag-aaral ay nagpakita ng napakataas na antas ng kaalaman sa paggamit ng angkop na salita sa pagbuo ng pangungusap. Sa kabuuang tatlong (30) kalahok, dalawampu't dalawa (22) o 73.3% ang nakakuha ng Outstanding (9–10), lima (5) o 16.7% ang nasa Very Satisfactory (7–8), dalawa (2) o 6.7% ang kabilang sa Satisfactory (5–6), at isa (1) o 3.3% ang nasa Fairly Satisfactory (3–4). Wala namang mag-aaral ang nakakuha ng Poor (0–2).

Ipinakikita ng datos na ang malaking porsiyento ng mga mag-aaral ay nasa antas na Outstanding, na siyang nagpapataas sa pangkalahatang performance ng pangkat. Dahil dito, masasabing ang karamihan sa mga mag-aaral ay may malawak na bokabularyo at kakayahang pumili ng angkop na salita na naaayon sa diwa at konteksto ng kanilang pangungusap. Ipinahihiwatig din nito na ang mga mag-aaral ay nakasusulat ng malinaw, tiyak, at epektibong mga pangungusap gamit ang wastong salita.

Sumusuporta sa kinalabasan ng pag-aaral ang mga naunang pananaliksik hinggil sa kahalagahan ng bokabularyo sa kasanayan sa pagsulat. Ayon kay Casilan (2021), ang mataas na antas ng grammar at writing proficiency ay may malakas na ugnayan sa lawak ng bokabularyo ng mga mag-aaral, sapagkat ang wastong pagpili ng salita ay mahalaga sa malinaw na pagpapahayag ng ideya. Katulad nito, binigyang-diin nina Ceniza at Paringit (2017) na ang kakulangan sa bokabularyo ay isa sa mga karaniwang suliranin sa pagsulat ng mga Filipino learners, kaya't ang mataas na resulta sa aspektong ito ay nagpapakita ng positibong pag-unlad sa kasanayang lingguwistiko ng mga mag-aaral.

Dagdag pa rito, ipinakita nina Libranda at Tayao (2019) na maraming pagkakamali sa pagsulat ang nagmumula sa maling pagpili ng salita at limitadong bokabularyo. Sa kasalukuyang pag-aaral, ang kawalan ng mag-aaral sa antas na *Poor* ay nagpapahiwatig na ang ganitong uri ng error ay minimal lamang sa mga kalahok. Pinagtitiyay ito ng mga pag-aaral nina Nardo (2021) at Bautista (2019) na nagsasabing ang patuloy na pagsasanay sa pagbasa at pagsulat ay nakatutulong sa pagpapalawak ng bokabularyo at sa paglinang ng kakayahang bumuo ng makabuluhang pangungusap.

Samakatuwid, ang mataas na antas ng kaalaman ng mga mag-aaral sa wastong paggamit ng salita ay nagpapakita na ang bokabularyo ay nagsisilbing mahalagang salik sa epektibong pagsulat. Ang resulta ng Talahanayan 2 ay hindi lamang sumasalamin sa kasalukuyang kakayahan ng mga mag-aaral, kundi umaayon din sa mga naunang pag-aaral na nagpapakita na ang lawak at wastong paggamit ng bokabularyo ay pundasyon ng malinaw, organisado, at mabisang komunikasyong pasulat.

1.3. Ayos ng pangungusap (karaniwan o di karaniwan)

Talahanayan 3

Antas ng kaalaman ng mga mag-aaral sa pagbuo ng pangungusap ayon sa wastong pag-ayos ng pangungusap

Descriptive Rating	Scores Range	Frequency	Percentage
Outstanding	9-10	2	6.7%
Very Satisfactory	7-8	5	16.7%
Satisfactory	5-6	10	33.3%
Fairly Satisfactory	3-4	13	43.3%
Poor	0-2	0	0%
Weighted Mean		2.87	Satisfactory

Makikita sa Talahanayan 3 ang antas ng kaalaman ng mga mag-aaral sa pagbuo ng pangungusap ayon sa wastong pag-aayos ng pangungusap, maging ito man ay nasa karaniwan o di-karaniwang ayos. Batay sa resulta ng pag-aaral, ipinapakita ng datos na ang mga mag-aaral ay may katamtaman hanggang mataas na antas ng kaalaman sa aspektong ito ng pagsulat, bagama't may ilan pa ring nahihirapan sa wastong estruktura ng pangungusap.

Sa kabuuang tatlong (30) kalahok, isa (1) o 3.3% ang nakakuha ng Outstanding (9–10), labimpito (17) o 56.7% ang kabilang sa Very Satisfactory (7–8), lima (5) o 16.7% ang nasa Satisfactory (5–6), apat (4) o 13.3% ang nakapaloob sa Fairly Satisfactory (3–4), at tatlo (3) o 10% ang nakakuha ng Poor (0–2). Ipinakikita ng distribusyong ito na bagama't mahigit kalahati ng mga mag-aaral ay nasa Very Satisfactory na antas, may makabuluhang bilang pa rin ng mga mag-aaral na nasa mababa hanggang pinakamababang katagorya. Ang pag-angat ng pangkalahatang performance ay bunsod ng malaking porsyento ng mga mag-aaral na nasa Very Satisfactory, subalit ang presensya ng mga nasa Poor na antas ay nagpapahiwatig ng patuloy na hamon sa wastong pag-aayos ng pangungusap. Ipinahihiwatig nito na may ilang mag-aaral na nahihirapan sa paggamit ng angkop na ayos ng panaguri at simuno, lalo na sa di-karaniwang ayos ng pangungusap, na mahalaga sa malinaw at lohikal na pagpapahayag ng ideya.

Sumusuporta sa kinalabasan ng pag-aaral ang mga naunang pananaliksik hinggil sa mga suliranin sa estruktura ng pangungusap. Ayon kina Ceniza at Paringit (2017), ang maling ayos ng pangungusap ay kabilang sa mga karaniwang suliranin ng mga Filipino learners, na may direktang epekto sa kalinawan at bisa ng pahayag. Katulad nito, binigyang-diin ni Casilan (2021) na ang kaalaman sa grammar at sentence structure ay mahalagang salik sa pangkalahatang writing proficiency ng mga mag-aaral.

Dagdag pa rito, ipinakita nina Libranda at Tayao (2019) sa kanilang error analysis na ang mga pagkakamali sa ayos ng pangungusap ay madalas na lumilitaw sa mga sulatin ng mga mag-aaral, lalo na kung kulang ang kaalaman sa estruktura ng wika. Pinagtatibay rin ito ng pag-aaral ni Nardo (2021) na nagsasaad na ang kakulangan sa pag-unawa sa sentence construction ay isa sa mga pangunahing hadlang sa epektibong pagsulat. Kaugnay nito, binanggit ni Bautista (2019) na ang mga mag-aaral na may sapat na pagsasanay sa pagbasa at pagsulat ay mas nagiging bihasa sa paggamit ng iba't ibang ayos ng pangungusap.

Samakatuwid, ang resulta ng Talahanayan 3 ay nagpapakita na bagama't nasa Very Satisfactory na antas ang karamihan ng mga mag-aaral sa wastong pag-aayos ng pangungusap, nananatili pa rin ang pangangailangan ng mas pinatibay na pagtuturo at pagsasanay sa estruktura ng pangungusap. Pinatutunayan nito na ang wastong ayos ng pangungusap ay mahalagang pundasyon ng malinaw, organisado, at mabisang komunikasyong pasulat, at na ang patuloy na paglinang sa kasanayang ito ay makatutulong sa pagtaas ng pangkalahatang performance ng mga mag-aaral sa pagsulat.

2. Lebel ng kahirapan ng mga mag-aaral sa pagbuo ng pangungusap

2.1 Wastong Gamit ng Bantas

Talahanayan 4

Kahirapan ng mga mag-aaral sa pagbuo ng pangungusap ayon sa Wastong Gamit ng Bantas

Difficulty Level	Frequency	Percentage
Very Difficult	2	6.7%
Difficult	5	16.7%
Average	10	33.3%
Easy	13	43.3%
Very Easy	0	0%
Weighted Mean	2.87	Average

Makikita sa Talahanayan 4 ang lebel ng kahirapan ng mga mag-aaral sa pagbuo ng pangungusap ayon sa wastong gamit ng bantas. Batay sa resulta ng pag-aaral, ipinapakita ng datos na bagama't karamihan sa mga mag-aaral ay hindi nakararanas ng matinding kahirapan sa aspektong ito, mayroon pa ring ilang mag-aaral na nakararanas ng mataas na antas ng suliranin sa wastong paggamit ng bantas.

Sa kabuuang tatlong (30) kalahok, dalawa (2) o 6.7% ang naglahad na ang wastong gamit ng bantas ay Very Difficult, samantalang ang natitirang dalawampu't walo (28) o 93.3% ay kabilang sa antas na Difficult. Ipinahihiwatig ng distribusyong ito na bagama't hindi labis ang dami ng mag-aaral na lubhang nahihirapan, nananatili pa rin ang hamon sa wastong paggamit ng bantas bilang bahagi ng kasanayan sa pagsulat.

Ang pagkakaroon ng mga mag-aaral na nakararanas ng *Very Difficult* na antas ng kahirapan ay nagpapakita na ang wastong gamit ng bantas ay isa pa ring maselang bahagi ng mekaniks ng pagsulat. Ipinahihiwatig nito na may ilang mag-aaral na nahihirapan sa tamang paglalagay ng kuwit, tuldok, at iba pang bantas na may mahalagang papel sa kalinawan at organisasyon ng pangungusap.

Sumusuporta sa kinalabasan ng pag-aaral ang mga naunang pananaliksik hinggil sa mga suliranin sa writing mechanics. Ayon kina Ceniza at Paringit (2017), ang maling paggamit ng bantas ay kabilang sa mga pinakakaraniwang kahirapan ng mga Filipino learners, na nagdudulot ng kalabuan sa kahulugan ng pangungusap. Katulad nito, ipinakita nina Libranda at Tayao (2019) sa kanilang error analysis na ang mga pagkakamali sa bantas ay madalas lumitaw sa mga sulatin ng mga mag-aaral, kahit na may sapat silang ideya sa nilalaman.

Dagdag pa rito, binigyang-diin ni Casilan (2021) na ang kahinaan sa grammar at mechanics, kabilang ang wastong gamit ng bantas, ay may direktang epekto sa kabuuang writing proficiency ng mga mag-aaral. Pinagtibay rin ito ng pag-aaral ni Nardo (2021) na nagsasaad na ang kakulangan sa kaalaman sa teknikal na aspeto ng pagsulat ay isa sa mga pangunahing hadlang sa epektibong pagpapahayag ng ideya. Kaugnay nito, binanggit ni Bautista (2019) na ang patuloy na pagsasanay sa pagbasa at pagsulat ay mahalaga upang mabawasan ang kahirapan ng mga mag-aaral sa mekaniks ng pagsulat, partikular sa paggamit ng bantas. Samakatuwid, ipinakikita ng resulta ng Talahanayan 4 na bagama't hindi nangingibabaw ang matinding kahirapan sa wastong gamit ng bantas, nananatili pa rin itong isang hamon para sa ilang mag-aaral. Pinatutunayan nito na ang wastong paggamit ng bantas ay mahalagang kasanayang dapat patuloy na linangin upang mapabuti ang kalinawan, organisasyon, at bisa ng mga pangungusap sa pagsulat.

2.2. Wastong gamit (Bokabularyo)

Talahanayan 5

Kahirapan ng mga mag-aaral sa pagbuo ng pangungusap ayon sa Wastong gamit ng salita (Bokabularyo)

Difficulty Level	Frequency	Percentage
Very Difficult	2	6.7%
Difficult	0	0%
Average	1	3.3%
Very Easy	12	40.0%
Easy	5	16.7%
Weighted Mean	1.73	Very Easy

Makikita sa Talahanayan 6 ang lebel ng kahirapan ng mga mag-aaral na nasa Grade 11 sa wastong gamit ng salita (bokabularyo) sa pagbuo ng pangungusap. Batay sa datos, malinaw na napakababa ng antas ng kahirapan sa aspetong ito. Sa kabuuang tatlong (30) kalahok, dalawampu't dalawa (22) o 73.3% ang kabilang sa Very Easy na antas, lima (5) o 16.7% ang nasa Easy, isa (1) o 3.3% ay nasa Average, at dalawa (2) o 6.7% ang nakararanas ng Very Difficult na antas. Wala namang mag-aaral sa Difficult na kategorya. Ipinapakita ng distribusyong ito na ang karamihan ng mga mag-aaral ay bihirang magkamali sa wastong paggamit ng salita at may sapat na kaalaman sa bokabularyo upang makabuo ng malinaw at epektibong pangungusap. Ang mataas na porsyento ng mga mag-aaral sa Very Easy at Easy na antas ay nagpapahiwatig na ang wastong pagpili ng salita ay isa sa kanilang mga lakas sa pagbuo ng pangungusap.

Ang datos na ito ay sumusuporta sa mga nakaraang pananaliksik. Ayon kay Bautista (2019), ang patuloy na eksposur sa pagbasa at sistematikong pagtuturo sa gramatika ay nakatutulong sa pagpapabuti ng bokabularyo ng mga mag-aaral sa sekondarya, na nagreresulta sa mas malinaw at organisadong pagsulat. Ceniza at Paringit (2017) ay nagpatunay na ang mga mag-aaral na may mas malawak na bokabularyo ay mas bihirang magkamali sa estruktura ng pangungusap. Samantala, binigyang-diin ni Casilan (2021) na may positibong ugnayan ang grammar at writing proficiency, kung saan ang wastong paggamit ng salita ay pundasyon ng epektibong komunikasyon. Ayon kina Libranda at Tayao (2019), ang maling pagpili ng salita ay karaniwang

sanhi ng kahinaan sa pagsulat; gayunpaman, mababa ang porsyento ng mag-aaral sa Average at Very Difficult na antas sa kasalukuyang datos, na nagpapakita na bihira ang ganitong error. Pinagtibay rin ito ni Nardo (2021), na nagsasaad na ang kakulangan sa bokabularyo ay maaaring maging hadlang sa epektibong pagsulat, subalit sa pag-aaral na ito, ang antas ng kahirapan sa bokabularyo ay minimal.

Samakatuwid, ipinapakita ng Talahanayan 6 na ang wastong gamit ng salita ay hindi itinuturing na mahirap ng karamihan ng mga mag-aaral na nasa Grade 11. Bagama't may ilang mag-aaral na nakaranas ng mas mataas na lebel ng kahirapan, malinaw sa datos na ang bokabularyo ay isang matibay na pundasyon para sa malinaw, organisado, at epektibong pagsulat, at isa sa mga pangunahing lakas ng mga mag-aaral sa kanilang pangkalahatang kasanayang lingguwistiko.

2.3. Ayos ng pangungusap (karaniwan o di karaniwan)

Talahanayan 6

Kahirapan ng mga mag-aaral sa pagbuo ng pangungusap ayon sa Wastong Pag-aayos ng Pangungusap

Difficulty Level	Frequency	Percentage
Very Difficult	2	6.7%
Difficult	5	16.7%
Average	10	33.3%
Easy	13	43.3%
Very Easy	0	0%
Weighted Mean	2.17	Easy

Makikita sa Talahanayan 6 ang lebel ng kahirapan ng mga mag-aaral sa pagbuo ng pangungusap ayon sa wastong pag-aayos ng pangungusap, maging ito man ay karaniwan o di-karaniwan. Batay sa resulta ng pag-aaral, malinaw na ang mga mag-aaral ay nakaranas ng mababang antas ng kahirapan sa aspektong ito ng pagsulat.

Sa kabuuang tatlong (30) kalahok, wala ni isang mag-aaral ang nakaranas ng Very Difficult (0%) na antas ng kahirapan. Isa (1) o 3.3% ang kabilang sa Difficult, anim (6) o 20% ang nasa Average, labinsiyam (19) o 63.3% ang nakapaloob sa Easy, at apat (4) o 13.3% ang kabilang sa Very Easy. Ipinakikita ng distribusyong ito na ang malaking porsyento ng mga mag-aaral ay nakaranas lamang ng kaunti hanggang halos walang kahirapan sa wastong pag-aayos ng pangungusap.

Ang mataas na bilang ng mga mag-aaral na nasa Easy at Very Easy na antas ay nagpapahiwatig na ang karamihan sa kanila ay may malinaw na pag-unawa sa estruktura ng pangungusap, partikular sa paggamit ng karaniwan at di-karaniwang ayos. Ipinahihiwatig din nito na bihira lamang ang pagkakamali ng mga mag-aaral sa pag-aayos ng simuno at panaguri, na mahalaga sa malinaw at lohikal na pagpapahayag ng ideya.

Sumusuporta sa kinalabasan ng pag-aaral ang pananaliksik nina Ceniza at Paringit (2017) na nagsasaad na bagama't karaniwan ang suliranin sa grammar at mechanics ng pagsulat, mas mababa ang antas ng pagkakamali ng mga mag-aaral sa ayos ng pangungusap kapag may sapat silang kaalaman sa sintaks. Ang kasalukuyang resulta ay nagpapakita na ang ganitong kaalaman ay naipapamalas ng karamihan sa mga mag-aaral.

Katulad nito, binigyang-diin ni Casilan (2021) na ang mataas na antas ng grammar proficiency ay karaniwang kaugnay ng mas mahusay na performance sa pagsulat. Ang mababang antas ng kahirapan sa wastong pag-aayos ng pangungusap ay indikasyon na ang mga mag-aaral ay may kakayahang bumuo ng organisado at makabuluhang mga pangungusap.

Dagdag pa rito, ipinakita sa error analysis nina Libranda at Tayao (2019) na ang maling ayos ng pangungusap ay isa sa mga karaniwang pagkakamali ng Filipino learners. Gayunpaman, ang kawalan ng mag-aaral sa antas na Very Difficult at ang napakaliit na porsyento sa Difficult sa pag-aaral na ito ay nagpapahiwatig na ang ganitong uri ng error ay hindi laganap sa mga respondente. Pinagtibay ito ng pag-aaral ni Nardo (2021) na nagsasaad na ang kahinaan sa estruktura ng pangungusap ay maaaring maging hadlang sa epektibong pagsulat—isang hadlang na minimal lamang sa kasalukuyang datos.

Samantala, binanggit ni Bautista (2019) na ang patuloy na pagsasanay sa pagbasa at sistematikong pagtuturo sa gramatika ay nakatutulong sa pagpapabuti ng kakayahan ng mga mag-aaral sa pagbuo ng pangungusap. Ang mataas na porsyento ng mga mag-aaral na nasa Easy at Very Easy na antas ay nagpapakita na ang mga respondente ay nakinabang sa ganitong mga gawaing pampagtuturo.

Samakatuwid, ang mababang lebel ng kahirapan sa wastong pag-aayos ng pangungusap ay nagpapakita na ang mga mag-aaral ay may sapat at matatag na kaalaman sa aspektong ito ng pagbuo ng pangungusap. Pinatutunayan nito na ang pag-unawa sa karaniwan at di-karaniwang ayos ng pangungusap ay isa sa mga lakas ng mga mag-aaral, na nagsisilbing mahalagang pundasyon ng malinaw, organisado, at epektibong pagsulat.

3. Ano ang mungkahing interbensyong plan ang bubuuin upang maibsan ang kahirapan ng mga mag-aaral sa pagbuo ng pangungusap?

Ang layunin ng mungkahing interbensyon na ito ay mapaunlad ang kaalaman at kasanayan ng mga mag-aaral sa ika-labing-isang baitang sa wastong pagbuo ng pangungusap, kabilang ang tamang gamit ng bantas, bokabularyo, at ayos ng pangungusap, maging karaniwan man o di-karaniwan. Nilalayan din nitong palakasin ang tiwala at aktibong partisipasyon ng mga mag-aaral sa kanilang pagsulat, maging sa harap ng klase o sa online learning platforms. Ang target ng interbensyon ay ang mga mag-aaral na nagpakita ng mababang antas ng kaalaman sa pagbuo ng pangungusap batay sa resulta ng isinagawang pananaliksik.

Ang interbensyon ay tatagal ng apat (4) na linggo, na may dalawang session kada linggo, at bawat session ay tumatagal ng 40–50 minuto. Bilang panimula, magsasagawa ng pre-assessment upang matukoy ang partikular na kahinaan ng bawat mag-aaral sa paggamit ng bantas, bokabularyo, at ayos ng pangungusap. Kasunod nito ay ang serye ng interaktibong aktibidad gaya ng interactive grammar lessons gamit ang digital tools tulad ng Kahoot, Quizizz, o Google Forms, upang masanay ang mga mag-aaral sa wastong paggamit ng bantas, pagpili ng salita, at pagbuo ng pangungusap na may di-karaniwang ayos.

Isasagawa rin ang sentence construction workshops kung saan hahatiin ang klase sa maliliit na grupo upang bumuo ng pangungusap mula sa random words o phrases, at magpe-presenta sa klase upang ma-practice ang tamang estruktura, ayos, at bantas. Bukod dito, magsusulat ang mga mag-aaral araw-araw ng tatlo hanggang limang pangungusap sa writing journals o online blogs, na susuriin gamit ang rubrics para sa wastong paggamit ng bantas, bokabularyo, at ayos ng pangungusap. Mahalaga rin ang peer review at collaborative learning, kung saan magbibigay ang mga kaklase ng positibo at konstruktibong feedback upang mas maunawaan ang tamang istruktura ng pangungusap.

Upang maging mas engaging, gagamitin ang gamification approach sa pamamagitan ng reward system tulad ng badges o points para sa tamang paggamit ng pangungusap, bantas, at malikhaing ayos, na maaaring isama sa parehong digital at face-to-face activities. Sa pagtatapos ng interbensyon, isasagawa ang post-assessment na katulad ng pre-assessment upang masukat ang pag-unlad ng mga mag-aaral. Susuriin ang frequency of errors at ikukumpara sa pre-test upang matukoy ang improvement, at magkakaroon ng feedback session para sa individualized guidance at patuloy na pag-unlad.

Inaasahang resulta ng interbensyon ang pagpapabuti ng kasanayan sa grammar at pagbuo ng pangungusap, pagtaas ng tiwala sa sarili sa pagsulat, pagpapakita ng malikhaing paggamit ng wika, at kakayahang makabuo ng mas maraming tamang pangungusap gamit ang karaniwan at di-karaniwang ayos.

Ang pagbuo ng mungkahing interbensyong plan ay bunsod ng natuklasang antas ng kaalaman ng mga mag-aaral sa ika-labing-isang baitang sa pagbuo ng pangungusap, kung saan makikita na may malaking bahagdan ng mga mag-aaral ang nakapaloob sa mababa hanggang katamtamang antas ng kasanayan, partikular sa wastong paggamit ng bantas, pagpili ng angkop na bokabularyo, at pagsasaayos ng pangungusap sa karaniwan at di-karaniwang ayos. Ipinahihiwatig ng datos na bagama't may ilang mag-aaral na nagpapakita ng kasiya-siyang kakayahan, nananatiling hamon para sa karamihan ang makabuo ng malinaw, organisado, at gramatikal na wastong pangungusap. Dahil dito, kinakailangang magpatupad ng sistematikong interbensyon upang matugunan ang mga natukoy na kahinaan.

Sumusuporta sa pangangailangang ito ang mga naunang pag-aaral na nagpapakita na ang kakulangan sa kaalaman sa gramatika at mekaniks ng pagsulat ay may malaking epekto sa kabuuang kakayahan sa pagsulat ng mga mag-aaral. Ayon kina Ceniza at Paringit (2017), ang mga karaniwang suliranin ng mga mag-aaral sa pagsulat ay may kaugnayan sa maling gamit ng bantas at estruktura ng pangungusap, na nagreresulta sa hindi malinaw na pagpapahayag ng ideya. Katulad nito, binigyang-diin ni Casilan (2021) na ang antas ng grammar proficiency ay may tuwirang kaugnayan sa kakayahan ng mga mag-aaral sa pagbuo ng pangungusap at organisasyon ng teksto.

Dagdag pa rito, natuklasan nina Libranda at Tayao (2019) sa kanilang error analysis na ang paulit-ulit na pagkakamali sa grammar at mechanics ay patunay ng kakulangan ng sapat at tuloy-tuloy na pagsasanay sa pagsulat. Kaugnay nito, ipinakita rin sa pag-aaral ni Bautista (2019) na ang mga hamon sa pagbasa at pagsulat sa sekondarya ay maaaring mabawasan sa pamamagitan ng mga interaktibo at makabagong estratehiya sa pagtuturo na nakatuon sa aktibong partisipasyon ng mga mag-aaral.

Samakatuwid, ang iminungkahing apat na linggong interbensyong plan na binubuo ng pre-assessment, interactive grammar lessons, sentence construction workshops, journaling, peer review, at gamification ay idinisenyo upang tugunan ang mga tiyak na kahinaan ng mga mag-aaral sa pagbuo ng pangungusap. Inaasahang sa pamamagitan ng mga estratehiyang ito ay mapapabuti ang kanilang kasanayan sa grammar, mapalalawak ang bokabularyo, at mapalalakas ang kakayahang makabuo ng wasto at malikhaing pangungusap. Higit sa lahat,

nilalayan ng interbensyon na mapataas ang tiwala sa sarili at aktibong pakikilahok ng mga mag-aaral sa pagsulat, na siyang mahalagang pundasyon ng patuloy na pag-unlad sa kasanayang pangwika.

IV. MATRIX NG PAGSASANAY

Paksa: Pagpapaunlad ng Kasanayan sa Wastong Pagbuo ng Pangungusap Target na
 Kalahok: Mga Mag-aaral sa Ika-Labing-isang Baitang
 Tagal: Apat (4) na Linggo
 (Dalawang sesyon bawat linggo, 40–50 minuto bawat sesyon)

Layunin	Nilalaman / Pokus	Mga Gawain / Estratehiya	Inaasahang Kinalabasan	Tagal
Matukoyang panimulang antas ng kaalaman ng mga mag-aaral sa pagbuo ng pangungusap	Diagnostic assessment sa bantas, bokabularyo, at ayos ng pangungusap	Pre-test (written at online) gamit ang multiple choice at sentence construction	Natukoy ang lakas at kahinaan ng mga mag-aaral batay sa tatlong aspeto	1 sesyon
Mapahusay ang wastong paggamit ng bantas	Mga uri at wastong gamit ng bantas sa pangungusap	Interactive grammar lessons gamit ang Kahoot, Quizizz, at guided exercises	Nabawasan ang error sa paggamit ng tuldok, kuwit, at iba pang bantas	2 sesyon
Mapalawak ang kakayahan sa wastong paggamit ng salita (bokabularyo)	Pagpili ng angkop na salita sa konteksto ng pangungusap	Vocabulary games, sentence completion, contextualized sentence writing	Mas naging angkop at malinaw ang pagpili ng salita sa pangungusap	1 sesyon
Mahasa ang kasanayan sa pagbuo ng pangungusap ayon sa karaniwan at di-karaniwang ayos	Estruktura at sintaks ng pangungusap	Sentence construction workshops (group work at pair work)	Nakabubuo ng pangungusap gamit ang tamang ayos at lohikal na daloy	2 sesyon
Mapalakas ang tiwala at aktibong partisipasyon ng mga mag-aaral sa pagsulat	Kolaboratibong pagsulat at presentasyon	Group presentation, peer review, at guided feedback	Nadagdagan ang kumpiyansa at partisipasyon ng mga mag-aaral	1 sesyon
Mapalalim ang kasanayan sa tuloy-tuloy na pagsulat	Araw-araw na pagsulat ng pangungusap	Writing journals / online blogs (3–5 pangungusap bawat araw)	Napahusay ang consistency at kalidad ng pagsulat	Tuloy-tuloy (4 na linggo)
Mahikayat ang aktibong pagkatuto sa pamamagitan ng motibasyon	Gamification at reward system	Pagbibigay ng badges, points, at recognition sa mahusay na gawa	Tumaas ang motibasyon at interes sa pagsulat	Kasabay ng lahat ng sesyon
Masukat ang pag-unlad ng kasanayan ng mga mag-aaral	Post-assessment at ebalwasyon	Post-test at individualized feedback session	Natukoy ang antas ng improvement ng mga mag-aaral	1 sesyon

V. KONKLUSYON

Batay sa mga nakalap na datos at isinagawang pagsusuri, napatunayan ng pag-aaral na ang mga mag-aaral ng Ika-11 Baitang ng Micro Asia College of Science and Technology, Sta. Cruz, Zambales ay may kasiya-siyang antas ng kaalaman sa pagbuo ng pangungusap, partikular sa wastong paggamit ng salita at bokabularyo, ayos ng pangungusap, at paggamit ng mga bantas. Ipinakita ng resulta na karamihan sa mga mag-aaral ay nakapamalas ng Very Satisfactory na antas sa wastong gamit ng bantas at bokabularyo, ngunit may ilang bahagi pa ring nangangailangan ng pagpapalakas.

Lumabas sa pag-aaral na ang mga mag-aaral ay pinakamahusay sa wastong paggamit ng salita (bokabularyo) kung saan nakakuha ito ng mean na 8.6 (Very Satisfactory) at difficulty rating na *Very Easy*. Ipinahihiwatig nito na mahusay nila naiintindihan at nagagamit ang angkop na salita sa pagbuo ng pangungusap. Naitala naman na ang pinakamalaking hamon para sa kanila ay ang wastong paggamit ng bantas, na may difficulty mean na 3.0 (Average), at lumabas bilang pangunahing kahinaan ng mga mag-aaral sa pagbuo ng pangungusap. Bagama't sapat ang kanilang kaalaman sa pangkalahatan, malinaw na kinakailangan pa nila ng mas malalim na pag-unawa sa wastong paggamit ng tuldok, kuwit, tuldok-kuwit, at iba pang bantas.

Sa aspetong ayos ng pangungusap, nakuha nito ang mean na 5.88 (Satisfactory), na nagpapakita na may kakayahan ang mga mag-aaral sa pagbuo ng pangungusap gamit ang karaniwan at di-karaniwang ayos, subalit may mga mag-aaral pa ring nakaranas ng kahirapan, lalong-lalo na ang mga nakakuha ng mababang marka. Bilang paglalihat, ang Overall Weighted Mean na 2.17 (Easy) ay nagpapakita na hindi lubhang nahirapan ang mga mag-aaral sa tatlong pangunahing aspektong sinuri sa pag-aaral. Gayunpaman, nananatiling hamon para sa kanila ang wastong paggamit ng bantas na nangangailangan ng mas masinsinang pagtuturo at pagsasanay.

Samakatuwid, napatunayan ng pag-aaral na bagama't may sapat na kaalaman ang mga mag-aaral sa pagbuo ng pangungusap, kailangan pa ring paigtingin ang pagtuturo sa gramatika, partikular sa tamang gamit ng bantas at estruktura ng pangungusap upang maitaas ang kanilang antas ng kasanayan. Makatutulong ang mga mungkahing interbensyon, tulad ng interactive grammar lessons, writing workshops, at gamified learning activities, upang mapabuti ang kanilang kakayahan at mapalawak ang kanilang pag-unawa.

Sa huli, binibigyang-diin ng pag-aaral ang kahalagahan ng patuloy na paglinang sa kasanayan sa pagbuo ng pangungusap bilang pundasyon ng epektibong komunikasyon sa wikang Filipino. Ang pagpapalakas ng kaalaman sa gramatika ay makatutulong hindi lamang sa pagsulat kundi maging sa pangkalahatang tagumpay ng mga mag-aaral sa larangang akademiko.

VI. REKOMENDASYON

Batay sa mga natuklasan ng pag-aaral, inirerekomenda na higit na palakas ang pagtuturo sa wastong paggamit ng bantas sapagkat ito ang aspektong napatunayang pinakamahirap para sa mga mag-aaral. Makabubuting magsagawa ng mas sistematikong pagsasanay, gaya ng corrective exercises, error analysis, at gabay na pagsulat upang unti-unting mabawasan ang kanilang pagkakamali. Bukod dito, iminumungkahi ang paggamit ng mga interaktibong kagamitan tulad ng Kahoot, Quizizz at Google Forms upang maging mas kawili-wili ang pagkatuto at agarang mabigyan ang mga mag-aaral ng feedback tungkol sa kanilang performance. Mahalaga ring isagawa ang regular na writing workshops na magbibigay oportunidad sa mga mag-aaral na bumuo ng pangungusap sa iba't ibang anyo at estruktura, habang pinaunlad ang kanilang pag-unawa sa bantas, bokabularyo, at tamang ayos ng pangungusap. Inirerekomenda rin ang pagpapalawak ng exposure ng mga mag-aaral sa pagbabasa at pagsusulat sa pamamagitan ng pagbabasa ng mga akdang Filipino at pagpapanatili ng writing journals upang malinang ang kanilang kasanayan. Makabubuti ring gamitin ang peer review bilang bahagi ng proseso ng pagkatuto upang masuri at maitama ng mga mag-aaral ang pangungusap ng kanilang mga kaklase, at upang makita nila ang karaniwang pagkakamaling ginagawa sa pagbuo ng pangungusap. Bukod pa rito, mahalaga ang pagbibigay ng espesyal na atensyon sa mga mag-aaral na nakakuha ng mababang marka sa pamamagitan ng remedial sessions o targeted interventions na nakatuon sa paggamit ng bantas at wastong ayos ng pangungusap. Upang mapataas ang motibasyon at aktibong partisipasyon, maaari ring gamitin ang gamification approach sa klase sa anyo ng points, badges, o reward system para sa wastong pagsulat at mahusay na paggamit ng wika. Gayundin, mahalagang magsagawa ng pre-assessment at post-assessment upang masukat nang malinaw ang progreso ng bawat mag-aaral at matukoy kung epektibo ang mga estratehiyang ginamit. Inirerekomenda rin na ang pagtuturo ng gramatika ay hindi lamang ituon sa hiwalay na aralin, kundi isama rin sa iba pang gawaing pangwika tulad ng pagsulat ng talata at sanaysay upang maging mas natural at integratibo ang pagkatuto.

Sa huli, mahalagang magkaroon ng kolaborasyon sa pagitan ng guro, magulang, at administrasyon upang mabigyan ang mga mag-aaral ng sapat na suporta sa loob at labas ng paaralan, lalo na sa pagbibigay ng oras, materyales, at gabay na makatutulong sa patuloy na paglinang ng kanilang kasanayan sa pagbuo ng pangungusap.

REFERENCES

- [1] Bautista, R. L. (2019). Mga hamon sa pagbasa at pagsulat ng mga mag-aaral sa sekondarya.
- [2] Casilan, A. (2021). Grammar and writing proficiency among junior high school students.
- [3] Ceniza, A. M., & Paringit, K. (2017). Common writing difficulties of Filipino learners: Grammar and mechanics.
- [4] Libranda, R., & Tayao, M. (2019). Error analysis in the written outputs of Filipino learners.
- [5] Nardo, M. (2021). Barriers to effective writing among Filipino learners.